

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

§. 2. De Prædestinatione Calviniana, accuratè exposita, & refutata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

Item, illa doctrina necessario est falsa, quam in antiquis Hæreticis primitiva Ecclesia damnavit.

Atque doctrina Romanæ fidei opposita est talis, uti infra patebit. Ergo illa necessario est falsa. Atque hæc argumentandi ratio ex propriis principiis desumpta, cuius Sectario facilis esse debet, & eorum quibus hæc seribo captui, & utilitati maxime accommodata.

Quod si Adversarii hæc methodo convicti, contentur ad novas Scripturæ latebras declinare, adigendi erunt ad Methodum triplicem supra assignatam part. I. cap. 9.

CAPUT II.

De Fide, Operibus, Gratia, & Prædestinatione.

§. I.

Sectarii resolluntur.

Docent primò Catholicici, Fidem, & bona Opera peccatorem disponere ad justificationem, & gratiam primam, quæ transfertur à statu peccati ad statum gratiæ, & filiorum Dei.

Docent secundò, per Fidem, & bona opera justum mereri justificationem secundam, sive augmentum gratiæ, & justitiæ semel acquisitæ, adeoque digna esse mercede, mediante tamen semper gratiâ & meritis Christi, *Trid. sess. 6. cap. 8.*

Contra docent tam Lutherani, quam Calvinistæ, solam Fidem ad salutem & justitiam sufficere. Bona opera ad salutem neq; necessaria neq; utilia: Imò omnia justorum opera esse peccata, & illos tantum esse justos per justitiam Christi illis imputatam.

Visa sunt Voetio cum quibusdam modernis Sectariis, nimis cruda, ac rigida hæc suorum Prophetarum Lutheri, & Calvini oracula. Illa igitur ipsi novo Spiritu afflatu sic reformanda censuerunt, ut per bona Opera obtineatur aliqua justitatio, non quidem in hac vita, sed saltem in futura. Sed hoc ipsum ut nimis laxum contrario Spiritu damnat Samuel Marellus, & acerbe exprobrat Voetianis, *Illis plus quam mediâ partem Victoria Papiæ concedere*. Ita loquitur in suis Diatribis de statu afflictio modernæ Theologiæ apud Confederatos p. 8.

Sed patent priora quæ retulimus dogmata, ex ipsis Calvinii verbis referentis tam suam, quam Lutheri doctrinam *lib. 1. de libero arbitrio pag. 141.* Peccare justos etiam in operibus bonis, & bona opera esse ex se mortalia peccata (ait): nihil est in istis verbis quod non simpliciter, & circa ullam figuram verum sit. Item Lutherus, *in consut. Latomi fol. 220.* Omnis justitia est immunda, omne opus bonum peccatum. Denique Calvinus *in antidot. pag. 291.* In eo differt à Lege Evangelium, quia non sub conditione operum, sicut illa, sed ex fide vitam promittit. Et hæc est communis Sectariorum confessio, quæ juxta traditam cap. I. Methodum clarè & solidè confutatur hoc argumento.

II. Illa doctrina est hæretica quæ adversatur Scripturis ex sensu primitivæ Ecclesiæ, ut omnes Sectarii admittunt. Sed hæc doctrina adversatur Scripturis ex sensu primitivæ Ecclesiæ: Ergo hæc doctrina est hæretica.

Scripturæ adversari ostenditur ex Evangelio, ubi præter Fidem requiritur observatio Mandatorum.

R. P. Arsdæ, Tom. I.

Matth. 19. Si vis ad vitam ingredi serva mandata. Et de mercede dicitur Matthæ 20. Voca operarios & redde illis mercedem. Et Matthæ 5. v. 12. Gaudete & exaltate quia merces vestra copiosa est in caelis. Eodem modo de merito & mercede bonorum operum loquitur Apost. ad Rom. 2. v. 6. Deus reddet unicuique secundum opera sua. Et 1. ad Cor. 3. v. 8. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. Frustra insuper diceretur 1. Joan. 3. v. 14. Qui non diligit manet in morte, si sola fides ad vitam, & salutem sufficeret.

Denique Apostolus Jacobus suæ Epist. cap. 2. v. 20. apertè declarat, *Fidem sine operibus mortuam esse. Et ex operibus justificari hominem, & non ex fide. Si dicat Sectarius Epistolam D. Jacobi Canonicam non esse, jubeatur id ex Scripturis probare, juxta methodum primam supra assignatam.*

3. Si in oppositum adferat Apostolum Paulum ad Rom. 2. ubi dicit, *nos gratis justificari, & sine operibus legis.* Respondetur Apostolum agere de operibus legis ceremonialibus, quibus Judæi se coram Deo justos reddi, falsò existimabant. Nostram autem doctrinam apertè tradit idem Apostolus ad Rom. 2. v. 13. *Non enim auditores legis justi sunt apud Deum, sed factores legis justificabuntur.*

4. Sensus primitivæ Ecclesiæ circa has Scripturas Lutheri & Calvinio è diametro contrarium esse; ex testimoniis SS. Patrum, qui in primitiva Ecclesia floruerunt, nunc manifestè declaro.

S. Augustinus *lib. de fide & operibus cap. 14.* Jam, inquit, illud videamus quod excutiendum est à cordibus religiosis, ne malâ securitate salutem suam perdant, si ad eam obtinendam solam fidem sufficere putaverint.

Idem *in epist. 105. ad Sixtum.* Sicut merito peccati tanquam stipendium redditur mors, ita merito justitiæ tanquam stipendium vita æterna.

S. Cyprianus *libro de unit. Eccles. circa medium.* Justitiæ opus est, ut promereri quis possit Deum, præceptis & monitis ejus obtemperandum est, ut accipiant merita nostra mercedem.

S. Ambrosius *lib. 1. de offic. cap. 35.* Nonne evidens est meritum aut præmia aut supplicia post mortem manere.

S. Basilii *Orat. in init. proverb.* Omnes qui viam Evangelicam incedimus mercatores sumus, per opera mandatorum nobis possessionem cælestium comparantes.

S. Cyrillus *lib. 10. in Joan. cap. 18.* Quod autem fides ad salutem non sufficiat, Christus etiam discipulis ostendit, tu credis quia unus est Deus.

5. Ex his adeo manifestis hoc tantum modo potes concludere. Vel Scriptura erravit cum primitiva Ecclesia, vel nunc errat doctrina Lutheri & Calvinii in terminis tam illi, quam illis contraria. Sed nec Scriptura, nec primitiva Ecclesia errarunt, ut ipsi fatentur. Ergo erronea est hæc Lutheri & Calvinii doctrina, & consequenter tota eorum Secta, quæ huic doctrinæ adhaeret.

§. II.

Prædestinatio Calviniana exponitur, & refutatur.

Docent Calvinistæ, Primò, Homines independentes à suis meritis, vel demeritis æterno Dei decreto

creto prædestinari ad gloriam, vel reprobari ad pœnas aternas: etiam independenter à prævisione peccati originaalis.

II. Ut Deus prædictum Decretum executioni mandaret, illum absolute ordinasse, ut Adam cum tota posteritate peccaret, ut inde haberet occasionem exercendi suam *justitiam* circa reprobos, & suam *miseri-cordiam* erga prædestinatos. Sed hæc manifestè ad-versantur Scripturis omnes homines sine exceptione excitantibus ad virtutem, hortantibus lapsos ad pœnitentiam, & testantibus Deum ex parte sua nullius hominis perditionem desiderare, ut illud *Ezechielis 18. Nolo mortem peccatoris dicit Dominus, sed magis ut convertatur & vivat*, & alibi locis innumeris. Unde cum torrente Patrum clarum est illud Augustini, *Omnium quidem hominum Deus creator est, sed nemo ab eo ideo creatus est, ut pereat, quia alia est causa nascendi, alia pereundi. Ut enim nascantur homines, est beneficium, ut autem pereant, prævaricationis est vitium.*

III. Docent Christum pro omnibus mortuum non esse, sed pro solis electis & prædestinatis. Contra apertam Scripturam 2. ad Cor. 5. v. 15. *Christus pro omnibus mortuus est.*

IV. Deum non omnibus dare gratiam, sed solis prædestinatis. Contra illud Apost. *Deus vult omnes homines salvos fieri*, quantum est ex parte auxilii divini.

V. Hominem in statu naturæ lapsæ, perdidisse libertatem arbitrii, sic ut concupiscentiæ, aut gratiæ internæ non possit resistere. Cum tamen Scriptura contrarium dicat Act. 7. v. 51. *Vos semper Spiritus sancto resistitis.*

VI. Deum hominibus præcipere impossibilia, adeoque omnia mandata non posse servari. Contra Apostolum ad Philip. 4. v. 13. *Omnia possum in eo qui me confortat.*

VII. Hinc porro fieri, ut solis prædestinatis detur fides in Christum, quæ illi amittere non possunt, reprobi autem ad fidem non vocentur, nisi forte voce externa, nec ad hanc habeant gratiam sufficientem.

VIII. Hinc solos prædestinatos esse per fidem adscriptos in Ecclesiam Dei, reprobos verò, uti à fide, ita ab Ecclesia excludi.

IX. Prædestinatos etsi peccent, eorum peccata ipsis non imputari: reprobos verò à Deo impelli ad peccandum; nec ullum ipsis peccatum remitti. Hæc Scripturis supra citatis, aliisque apertè adversantur.

Ista autem dogmata nefaria sicut ex ipsis Calvinii doctrina solidius pateant, pauca hic ipsius verba oculis subjicio. Calvinus *lib. 3. Institutionum cap. 21.* post multa §. 7. *circa finem*, sic concludit. Quod ergo Scriptura clarè ostendit, dicimus, aeterno & immutabili consilio Deum semel constituisse, quos olim assumere vellet in salutem, quos rursùm exitio devovere. Hoc consilium quoad electos in gratuita ejus misericordia fundatum esse asserimus, nullo humana dignitatis respectu: Quos verò damnationi addicit, his iusto quidem & irreprehensibili, sed incomprehensibili ipsius iudicio, vitæ aditum præcludi.

Et *cap. 22. §. 3.* Ubicumque verò hoc regnat Dei placitum, nulla in considerationem veniunt opera. Et §. 11. Si non possimus rationem assignare, cur suos misericordia dignetur, nisi quoniam illi ita placet; neque etiam in aliis reprobandis aliud habebimus, quam ejus voluntatem.

Et *cap. 23. §. 1.* Minimè consentaneum est, præ-

parationem ad interitum aliò transferre, quam ad arcanum consilium Dei.

Et *cap. 23. §. 8.* Hic ad distinctionem voluntatis, & *permissiois* recurritur, secundum quam obtinere volunt, permittente modo, non autem volente Deo perire impio; & paulò post: Non dubitabo igitur cum Augustino simpliciter fateri, voluntatem Dei esse rerum necessitatem, atque id necessariò futurum esse, quod ille voluerit. Hæc & plura de his passim Calvinus, & cum eo ejus asseclæ.

Doctrinam horum singulis oppositam communi consensu profitentur, ac probant Catholici, uti à nobis illa exhibetur, & deducitur infra *part. 2. controversia 3. de prædestinatione absoluta ad gloriam &c.*

Objectioni Calvinistæ pro se potissimum locum Apostoli ad Roman. c. 9. ubi *ver. 9.* ait: Non est volentis neque currentis sed miserentis Dei. Et *ibid. ver. 17.* In hoc ipsum excitam te (scilicet Pharaonem) ut ostendam in te virtutem meam. Et *ver. 18.* Cujus vult miseretur, & quem vult indurat. Denique *ver. 21.* An non habet potestatem figulus lutæ ex eadem massa facere, aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam? Ergo Deus sua sola voluntate independenter ab operibus homines prædestinat sive ad gloriam, sive ad pœnam aternam.

Respondeo neg. conseq. Hic enim agit Apostolus tantum de electione & reprobatione ad primam gratiam, & fidem independenter à præcedentibus meritis, non verò de electione ad gloriam aternam, aut reprobatione ab illa, de qua loquitur & contendit Calvinus: Scopus enim Apostoli erat reprehendere Judæos qui propter opera legis & caremonias præferebant se Gentilibus ad fidem Christi convertis, declarans illis vocationem & electionem ad fidem & gratiam Christi non dependere ab operibus legis, sed esse gratuitam, & ex beneplacito Dei hos præ illis ad fidem vocantis: ac proinde nihil facit pro electione ultimata & absoluta ad gloriam independenter ab operibus.

Obijciunt 2. Prædestinationem divinam cum libertate humana non consistere, hoc argumento. Præscientia Dei cui nititur prædestinatio, est certa & infallibilis, sic ut non possit non esse quod illa præcivit futurum. Ergo opera nostra, & ex illis salus aut perditio necessario proveniunt.

Resp. negando conseq. Potest enim aliquid esse certum & infallibile, quamvis ex necessitate proveniat, sed sit merè contingens ac liberum, quando scilicet non provenit illa infallibilitas ex intrinseca terminorum connexionem, uti fit in divina præscientia & prædestinatione quæ est extrinseca respectu nostræ operationis: hoc modo certum & infallibile est me jam loqui, quamvis omninò libere loquelam exerceam.

Obijciunt 3. Nemo potest resistere Decreto prædestinationis divinæ: Ergo omnia quæ Deus fieri decrevit circa hominis prædestinationem, aut reprobationem, sunt necessariò.

Respond. negando consequentiam. Sed sic tantum infertur potest, ergo omnia quæ Deus fieri decrevit sunt eo modo quo Deus decrevit ut fierent, sive velit fieri necessariò, sive liberè. Jam verò ex Scripturis passim constat, ut supra breviter ostendi, Deum decrevisse eo modo concurrere cum nostra voluntate ut huic in agendo sua libertas relinquatur. Ergo isto modo concurrat, nisi velis Deo suam omnipotentiam,

entiam, & veracitatem adimere. Tali autem Dei decreto nemo potest resistere, quia nemo potest impedire quo minus Deus, quo ipsi placet modo, cum homine etiam ad liberè agendum concurrat sicut ipse decrevit. Unde advertat Calvinista se illo argumento non tam hominis libertatem, quam Dei omnipotentiam, & veracitatem oppugnare.

Instant tamen ulterius. Deus ab æterno præcivit v. gr. Antichristum peccatum: Ergo Antichristus peccabit. Antecedens hujus consequentiæ est necessarium, ergo & ipsum consequens, Antichristus peccabit; cum necessitate autem non potest stare libertas.

Resp. Antecedens illud est necessarium, necessitate antecedente, nego, necessitate consequente, concedo, hoc est, ex suppositione quod Antichristus se actu & liberè determinabit ad peccandum, necessarium est illud peccatum à Deo præcisci, qui nihil potest ignorare: hæc autem necessitas consequens non provenit ex aliqua causa antecedente quæ illum urgeat aut determinet ad peccandum, sed potius præscientia illa præsupponit exercitium libertatis, & est illo naturâ posterior, quamvis sit tempore prior, eo quod omnia quæ sunt in Deo debeant esse æterna: uti magis deducimus infra *part. 2. de scientia Dei, gratia, prædeterminatione &c.* Unde patet quam immeritò jactaverit *Wiclefus* argumentum prædictum adeo esse efficacem ut *Armacanus* per viginti annos in illius solutione laboraverit, ac tandem vi illius coactus dixerit, Deum in sua præscientia posse errare. Quod in *Armacano* nusquam legi, & falso imponitur doctissimus *Thomas Waldensis*.

Ex prædicta Calvinistarum doctrina oritur illud hominum desperatorum Dilemma, ad omnem vivendi libertatem, ac flagitium viam apertam pandens. Vel ab æterno sum prædestinatus ad cælum, vel reprobatus ad infernum. Si prædestinatus, quid agam salvabor: si reprobatus, quidquid agam certo damnabor. Ergo non debeo de bona vel mala vita esse sollicitus.

Sed hujus dilemmatis fallacia dissolvitur hoc modo: Si sum prædestinatus, per media scilicet in mea potestate constituta, certo salvabor, si illa media adhibeam; damnabor si illa nolim adhibere. In mea autem libertate relictum est, illa media amplecti, ex quibus debeo esse prædestinatus, vel ea omittendo efficere ut sim reprobatus: quod satis unicuique rectè vivendi curam imponit. Ut patet in hac ægotantis similitudine. Vel Deus ab æterno prævidit & decrevit ex hoc morbo moriturum, vel non. Si prævidit moriturum, certo morieris, sin minus, certo convalesces. An ideo omittes medicinam idoneam applicare ne mors obrepat? Quod si putas vitam corporis per medicinam conservari posse, ne intereat, quomodo non credis te per Pœnitentiam, & bona Opera impedire posse ne mortem animæ æternam incurras.

Ut verò hi, alique errores de Gratia divina, & Libertate humana accuratius refellantur, plures de his horum temporum controversiæ in sequentibus explicandæ erunt.

§. III.

De Gratia Christi, Operibus, Libero arbitrio, Controversia Recentiores.

Post hæreses Lutheri, & Calvini de Gratia Christi, & Libertate humana, circa annum 1641. pro-

dierunt errores comprehensi in libro qui Augustinus Jansenii inscribitur. Hos errores in primo ortu detexerunt Professores Societatis Jesu in Academia Lovaniensi, ac ne latius serperent, illos publicis Theibus, ac validis argumentis oppugnarunt. Signum sustulerunt illæ cæteris Europæ Academiis, & Provinciis, ut adversus dogmata fidei Catholicæ perniciosæ omni ope & autoritate dimicarent. Id impigrè tam voce, quam calamo præstiterunt omnium ordinum Viri celeberrimi, & imprimis Doctores Sorbonici, ac totius pæne Galliæ Antistites. Horum omnino supra octoginta doctrinæ aut infulis eximii, cum Sorbonæ parte longè maxima, ac frequenti aliorum Ordinum assensu, ut gravissimum ab Ecclesia periculum averterent, rem totam ad supremum controversiarum judicem Pontificem Romanum suo nomine deferendam censuerunt.

Fuerunt quidem præcipua Jansenii dogmata pridem proscripta inter propositiones septuaginta novem Michaëlis Baij per Constitutiones Pii V. & Gregorii XIII. quas postea confirmavit Urbanus VIII. ipsumque Jansenii librum tanquam damnata dogmata restaurantem omnibus sub anathemate interdixit. Sed cum non deessent qui vario ducti studio Pontificum Decretis obstrepent, placuit Apostolicæ Sedi ad novum, supremumque examen rem totam revocare.

Itaque Innocentius X. summâ curâ ac studio tam per se, quam per viros doctissimos, excusso Jansenii volumine, quinque ex eo propositiones selegit, quæ præcipuam libri doctrinam continebant, easque sæpius examinatas, de Apostolicæ potestatis plenitudine, gravibus censuris confixit, & Constitutione in perpetuum valiturâ condemnavit.

Ut verò aliqui ictum hunc fatalem novâ arte à novi Authoris capite averterent, has quinque propositiones, quas antea ipsam esse Augustini doctrinam defendebant, postea aliqui mutato consilio easdem à Jansenii libro, ac mente longissimè abesse affirmarunt. Hos demum novo diplomate compescendos censuit Alexander VII. quo damnata dogmata, non tantum eadem quâ prædecessores censurâ, profligavit, sed etiam ea in Jansenii libro eo quo damnata sunt sensu contineri Apostolicâ autoritate defini- vit.

Ut igitur has quoque propositiones in controversiis polemicis de Gratia quâ capimus methodo, Missionario Apostolico breviter proponamus, primò singula dogmata cum censura illis inusta profereamus, & quo loco ab authore tradita sunt, prolatis etiam ipsius verbis, demonstrabimus. Dein quo modo Scripturæ, Conciliorum, Patrum, ac præsertim S. Augustini autoritati adversentur, cum faciliiori argumentorum solutione, breviter, & dilucidè exponemus.

Prima Jansenii Propositio.

Aliqua Dei præcepta hominibus justis volentibus & conantibus, secundum præsentem quas habent vires, sunt impossibilia; deest quoque illis Gratia quâ possibilia fiunt. Hanc doctrinam Innocentius X. & Alexander VII. ut temerariam, impiam, blasphemam, anathemate damnatam, & Hæreticam declararunt ac damnarunt. Extat autè illa doctrina in libro Jansenii Tom. 3. lib. 3. cap. 13. col. 334. his terminis: *Hæc igitur omnia plenissimè*

Arde
kin

Theo-
logia